

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-318

14.4.2021

Storebrand Forsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Hopp på fjell/svaberg - vridning av ankel - endret eller utfyllende forklaring - yfl. § 11 (1) a.

Forsikrede skadet høyre ankel i forbindelse med et hopp. I legevakjournalen samme dag som hendelsen, samt i skademelding til både Nav og selskapet, fremgikk at hun vred foten etter et hopp på en fjellside. Forsikrede opplyste senere at hendelsen oppstod under tidspress ved en beredskapssituasjon, at hun hadde oljerester under verneøvleene og at svaberget hun landet på var glatt. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene og basert på disse hadde ikke forsikrede sannsynliggjort at hendelsen var omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (prosessoperatør, f. 1994) jobbet for E. I forbindelse med rensningsarbeid etter et oljeutslipp 6.5.17, ble hun etter et hopp påført en skade i høyre ankel.

Hun oppsøkte legevakten samme dag og det følger av journalnotatet:

Flere ggr før vrikket hø ankel. I dag 1830 hoppet på fjellet, skadet hø ankel. Vrikket den (supinasjon). Ikke gått på.

Forsikredes arbeidsgiver registrerte skadehendelsen 6.5.17 som "Overtråkk" og ga følgende beskrivelse av hendelsen:

Var ute i båt og dro lenser ifbm olje på sjø Gikk i land for å feste tauet på lensen Skulle gå ombord i båten igjen etter lensen var festet og måtte gå ned på en liten fjellside Tråkket over Resulterte i forstuet fot.

Forsikrede sendte melding om yrkesskade til Nav 9.5.17, hvor hun beskrev hendelsesforløpet:

Var i båt, gikk i land for å feste ett tau. Da jeg skulle gå om bord igjen måtte jeg gå ned langs en fjellside. Landet skeivt på foten på fjellsiden. Fikk en vridning i foten under land.

Forsikredes arbeidsgiver rapporterte nærmere om oljeutslippet i en intern avviksrapport og det ble også utarbeidet en rapport fra M. datert 9.5.17.

Nav avslo forsikredes krav i vedtak av 2.6.17. Begrunnelsen var at vilkårene for yrkesskade ikke var oppfylt.

Forsikrede meldte skaden til selskapet 2.9.17, og beskrev hendelsesforløpet på følgende måte:

Var i båt ifbm. en arbeidsoperasjon. Gikk i land for å feste et tau. Når jeg skulle om bord igjen i båten måtte jeg hoppe ned på en liten fjellside. Landet skeivt på høyre ankel og kunne ikke gå på den. (...)

Hun påklaget vedtaket til Nav 17.1.19, og ga følgende beskrivelse av hendelsen:

Skaden bør godtas som yrkesskade pga. det skjedde i arbeidstiden ifbm en beredskapssituasjon og ikke på ordinær arbeidsplass. 18.06.18 fant de ut hva som var galt.

(...)

06/05-17 skadet jeg ankelen ifbm en beredskapssituasjon på (S.). Dette skjedde mens jeg jobbet overtid og det skjedde rett før skiftavløsning. Vi måtte sikre div. utstyr før vi kunne kjøre tilbake til land og neste skift kunne fortsette arbeidet. (...) Siden dette skjedde ifbm. en beredskapssituasjon og ikke på min vanlige arbeidsplass så antar og håper jeg at dere er enig med meg at dette ikke er "en ordinær arbeidsprestasjon".

Klagen ble avvist av Nav 24.1.19 med den begrunnelse at forsikrede ikke hadde overholdt klagefristen.

Selskapet avsto forsikredes krav om å godkjenne hendelsen som en yrkesskade i brev av 3.3.20, med den begrunnelse at hendelsen ikke var å anse som en plutselig og uforutsett begivenhet, dvs. en ulykkeskade. Skaden inntraff ifølge selskapet som følge av egen kroppsbevegelse.

Bedriftslege J. opplyste i e-post av 8.9.20 til tillitsvalgt i E., blant annet at landingsstedet på svaberget trolig var fuktig, og dermed glatt, og at oljerester under vernestøvelene kunne ha medført betydelig dårligere feste i landingen etter et slikt hopp. Selskapet mottok bedriftslegens redegjørelse 22.9.20.

Selskapet fastholdt avslaget i brev av 17.11.20.

Forsikrede klaget saken inn til Finansklagenemnda 11.12.20. Hun beskrev i klagen et hendelsesforløp med en ekstraordinær arbeidssituasjon hvor det var kommet oljesøl i havet, og at det måtte handles raskt for å fjerne mest mulig olje. Hun skrev også at hun hoppet i land fra en av de mindre båtene for å fortøye en lense og at det var sannsynlig at hun hadde oljesøl under skoene. Deretter fremgår det av forsikredes forklaring:

Når lensen var fortøyd gikk hun tilbake, for å hoppe tilbake i båten, som fortsatt brukte motorkraft for å holde seg inn til svaberget. For å komme tilbake i båten, måtte (forsikrede) hoppe ned en liten skrent, som var mellom en halv og en meter høy. Hun klarte ikke hoppe rett oppi båten, men måtte "mellomlande" på en liten utstikker, en slags "steinhulle". Underlaget var ukjent for henne og hun hadde ingen mulighet for å sikre adkomsten til båten, på en bedre måte. Hun kunne ikke utsette handlingen og den ble utført under tidspress. (forsikrede) landet på en slik måte, at høyre ankel ble skadet.

Vedlagt klagen fulgte også to vitnebeskrivelser datert 10.12.20 og 11.12.20 fra to kollegaer som var med forsikrede i båten. Forsikrede la også ved et bilde av en beredskapsbåt ved S. og vernestøvlene hun brukte under hendelsen.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen er en arbeidsulykke. Hun utførte arbeidsoppgaver som faller inn under oppgavene til en prosessoperatør. Selv om beredskapsoppdrag var en del av forsikredes arbeid, utføres de likevel svært sjeldent og er uberegnelige ettersom de utføres utendørs med varierende vær og forhold. Forsikrede var ikke forberedt på den arbeidsoppgaven som fulgte ved at hun måtte hoppe i land og fortøye en lense. Hun var under tidspress, og fikk oljesøl under skoene. Hun hoppet på ukjent underlag, i en situasjon hvor hun ikke i tilstrekkelig grad hadde anledning til å vurdere risiko og mulighet for feilberegning. Hun ble utsatt for en ekstraordinær påkjenning da hun måtte hoppe om bord og hun var i en vanskelig arbeidsstilling. Beskrivelsene av hendelsesforløpet i skademelding til Nav og til selskapet kan videre ikke gis særlig vekt, blant annet fordi hennes leder frarådet henne fra å informere om oljesølet. Skaderapporten og den endelige rapporten fra oljeutslippet inneholder derimot en fyldig beskrivelse som er skrevet i tid nært opp mot hendelsen. Etter dette er hendelsen en yrkesskade etter det avdempede ulykkesbegrepet.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er noe i det beskrevne hendelsesforløpet som viser at forsikrede var utsatt for en plutselig eller uventet ytre hendelse. Det er de tidsnære bevisene som må tillegges størst vekt. Slik hendelsen er beskrevet, anfører selskapet at skaden ikke skyldes en plutselig eller uventet ytre hending. Det kan heller ikke se at hendelsen

representerer noe avvik fra normal arbeidsprosedyre som er tilstrekkelig til å karakteriseres som en arbeidsulykke. Uansett om man legger oljesøl til grunn, foreligger det ikke en yrkesskade.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om hendelsen 6.5.17 er en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Nemnda ser først på hvilket faktum som skal legges til grunn for vurderingen av hendelsen. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt. Ved tvil om faktum tillegges tidsnære nedtegnelser størst vekt i nemndas bevisvurdering, spesielt tidsnære beskrivelser av fagfolk for å få kartlagt en tilstand. Opplysninger fra parter eller vitner som er kommet til etter at tvist er oppstått, og som står i motstrid til mer tidsnære bevis tillegges normalt mindre vekt. Dette er i tråd med de prinsipper om bevisbedømmelsen som er lagt til grunn av Høyesterett, jf. blant annet Rt. 1998 s. 1565. Størst vektlegging av tidsnære bevis er også et utslag av nemndas skriftlige saksbehandling. Skriftlige vitnebeskrivelser gitt i ettertid, tillegges liten vekt. Slike forklaringer egner seg derimot bedre der saken skal gå for domstolen, og det føres muntlige bevis.

Etter en konkret vurdering legger nemnda til grunn de beskrivelsene av hendelsen som forsikrede har gitt til Nav og til selskapet i skademeldingen. Forsikrede hoppet ned en liten fjellside, landet skjevt og fikk en vridning i høyre ankel. Det er i disse forklaringene ikke opplyst om oljesøl eller tidspress, eller at det var noe annet som forårsaket skaden i forsikredes høyre ankel. At forsikrede i ettertid har anført at det er sannsynlig at hun hadde oljesøl under skoen og at hun ble utsatt for tidspress og en vanskelig arbeidsstilling, er etter nemndas syn ikke tilstrekkelig for å anse dette som sannsynliggjort.

Nemnda vurderer etter dette om hendelsen omfattes av arbeidsulykkebegrepet i yfl. § 11. Det følger av forarbeidene at arbeidsulykkebegrepet i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: Det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Det følger av Rt. 2006 s. 1642 at skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid normalt ikke anses som en arbeidsulykke. Det må foreligge et avvik fra det ordinære arbeidet. I Rt. 2009 s. 1485 fremgår at uttrykket "en plutselig og uventet ytre hending" må tolkes slik at hendelsen har vært ulykkesartet, jf. avsnitt 21-24. Dette er fulgt opp i Rt. 2009 s. 1619 avsnitt 53, der Høyesterett uttaler at det må kreves et ulykkesmoment for at det skal foreligge en arbeidsulykke omfattet av det markerte ulykkesbegrepet. Det må således være noe i den ytre situasjonen som har utviklet seg på en uventet måte og det er det uventede som må ha ført til skaden. Videre følger det av rettspraksis at kravet til ulykkeshendelse til en viss grad må relativiseres, da hva som anses som plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut ifra hvilken sammenheng hendelsen finner sted, jf. Rt. 2006 s. 1642 avsnitt 36. Skader som skyldes egne forkjære kroppsbevegelser som følge av et villet hopp uten et uventet ulykkesmoment, er i henhold til nemndspraksis ikke omfattet av ulykkesbegrepet, jf. blant annet 2017-394 og 2020-110.

I aktuelle sak gjennomførte forsikrede et planlagt hopp i ulendt terreng på en fjellside. Nemnda finner at forsikrede ikke har sannsynliggjort noen plutselig ytre hending og det markerte ulykkesbegrepet kommer derfor ikke til anvendelse.

Spørsmålet blir da om skadehendelsen omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Også det avdempede ulykkesbegrepet krever i utgangspunktet en ytre hending, men i Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 51 har Høyesterett uttalt at det ikke gjelder noe tilleggskrav om ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av vanskelig arbeidsstilling eller andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning".

Ved vurdering av hva som anses som en usedvanlig påkjenning eller belastning skal det tas utgangspunkt i hendelsens art og omstendighetene rundt denne, og ikke skadens art og omfang, jf. Rt. 2009 s. 1626. Ulykkesmomentet ligger i at forsikrede ikke var forberedt på eller ikke kunne unngå den usedvanlige påkjenningen, jf. Rt. 2005 s. 1757 avsnitt 49. Dersom det ikke har skjedd en ulykkesartet hendelse, kreves det altså at forsikrede har vært utsatt for en påkjenning eller belastning utenfor arbeidets alminnelige ramme, det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at forsikrede har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning.

Forsikrede har i skademeldingen gjort rede for den konkrete arbeidsprosessen hun utførte da hun fikk en vridning i høyre ankel. Nemnda finner at det som beskrives er utførelse av forsikredes alminnelige arbeidsoppgaver som faller inn under stillingen som prosessoperatør. Det fremkommer ikke noe særskilt i skademeldingene om selve utførelsen av oppgaven. Det beskrives verken tidspress eller andre forhold som indikerer at forsikrede befant seg i en arbeidssituasjon som må karakteriseres som en ekstraordinær påkjenning i forhold til hennes alminnelige arbeidsoppgaver. Det å fortøye en lense og gå om bord i en båt, er ikke i seg selv ytre faremomenter som medfører vanskelig arbeidsstilling eller ekstra belastning.

Det foreligger etter dette ikke opplysninger som tilsier at skadehendelsen omfattes av det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).